

Bruselis, 2021 12 10
COM(2021) 773 final

2021/0405 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl individualių mokymosi sąskaitų

{SEC(2021) 417 final} - {SWD(2021) 368 final} - {SWD(2021) 369 final} -
{SWD(2021) 370 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Sėkmingas ir skaitmeninės, ir žaliosios pertvarkos įgyvendinimas priklauso nuo tinkamų įgūdžių turinčių darbuotojų, o dėl poreikio skubiai veikti valstybių narių nuolatinio mokymosi rėmimo sistema turi atitikti aukštus reikalavimus. Be to, Europoje vykstantys demografiniai pokyčiai reiškia, kad, siekdami užtikrinti tvarų ekonomikos augimą, turime išnaudoti visą kiekvieno asmens potencialą. Galiausiai, siekiant atsigaivinti nuo socialinio ir ekonominio COVID-19 pandemijos poveikio, reikia sustiprinti su įgūdžiais susijusią politiką, kad būtų remiamas sėkmingas profesinės veiklos keitimas, kai to reikia.

Įgūdžių ugdymas yra viena iš pagrindinių atsako į šiuos iššūkius dalis. Įgūdžiai yra labai svarbus Europos gyvenimo būdo aspektas, nes jie yra vienas iš pagrindinių asmens sėkmės sparciai kintančioje darbo rinkoje veiksnių. Tvirti įgūdžiai atveria galimybes, suteikia apsaugą netikrumo laikais ir skatina įtrauktį bei socialinę pažangą. Vis dėlto visoje Europoje pernelyg mažai žmonių dalyvauja nuolatinio mokymosi veikloje po to, kai baigia mokslą formaliojo švietimo sistemoje. Daugeliui atrodo, kad jie neturi pakankamai kvalifikacijos kėlimo arba perkvalifikavimo galimybių dėl savo statuso darbo rinkoje ar asmeninių aplinkybių, pvz., lėšų, laiko ar motyvacijos mokytis trūkumo. Ribotos žinios apie savo pačių įgūdžių poreikius, ribotas mokymo pasiūlymų skaidrumas, netikrumas dėl mokymo programų kokybės ir pripažinimo ir nepakankamas teikiamų pasiūlymų pritaikymas prie individualių poreikių – visa tai prisideda prie menkos motyvacijos dalyvauti mokymo veikloje, esant ribotoms galimybėms gauti finansinę paramą¹.

Todėl šiandien tik vienas iš dešimties suaugusių Europos gyventojų pradeda dalyvauti mokymo veikloje per nurodytą keturių savaičių laikotarpį² ir mažiau kaip pusė visų suaugusiųjų nurodo, kad dalyvavo kokioje nors formaliojo arba neformaliojo švietimo veikloje arba mokymo veikloje 12 mėnesių laikotarpiu. Be to, tie, kurie dalyvauja švietimo arba mokymo veikloje, nebūtinai yra tie, kuriems to labiausiai reikia. Pavyzdžiui, nuolatiniai darbuotojai dažniau nei kiti suaugusieji linkę dalyvauti mokymosi veikloje (45 proc., palyginti su 29 proc.). Sąrašo pabaigoje pagal kvalifikacijos kėlimo veiklos mastą taip pat yra sektoriai ir profesinės bei užimtumo sritys, kuriuose yra didesnė žemesnės kvalifikacijos darbuotojų dalis³. Apskritai suaugusiųjų švietimo veikloje dalyvauja šiek tiek daugiau moterų nei vyrų (38,4 proc., palyginti su 36,4 proc.). Vis dėlto vyrų, nurodančių, kad mokosi dėl priežasčių, susijusių su darbu, yra šiek tiek daugiau nei moterų⁴.

---

¹ Žr. poveikio vertinimo 2.2 skirsnį, kuriame nagrinėjami problemų veiksniai, lemiantys neaktyvų ir netolygų dalyvavimą mokymo veikloje.

² 2020 m. darbo jėgos tyrimas, kintamasis [TRNG_LFSE_01](#).

³ [2016 m. suaugusiųjų švietimo tyrimas](#), 25–64 metų amžiaus grupė, išskyrus konsultuojamąjį mokymą darbo vietoje. Tai vėliausi metai, kurių duomenys apie suaugusiųjų dalyvavimą mokymosi veikloje per paskutinius 12 mėnesių turimi.

⁴ 79 proc. vyrų neformaliojo mokymosi veiklos buvo susiję su darbu, palyginti su 71 proc. moterų atveju. Atitinkamų duomenų formaliojo mokymosi srityje nėra.

Kvalifikuota darbo jėga taip pat yra vienas iš svarbiausių našumo, tvarumo ir inovacijų veiksnių visų dydžių įmonėse ir ypač mažosiose ir vidutinėse įmonėse (MVI). Ji suteikia įmonėms galimybę augti, prisidėti prie sėkmingos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos ir taip kurti aukštos kokybės darbo vietas. Suteikiant žmonėms tinkamus įgūdžius, įmonėms taip pat suteikiamos galimybės naudotis pažangiomis technologijomis.

Vis dėlto darbo rinkoje tebėra įgūdžių neatitiktis ir trūkumo ir šios problemos didėja⁵. Pavyzdžiui, dėl jų jau apsunkinamas perėjimas prie žalesnės ekonomikos, o tokiais aplinkybėmis išryškėja, kaip svarbu investuoti į įgūdžius, siekiant įgyvendinti ES plataus užmojo Europos žaliojo kurso tikslus, įskaitant išmetamo teršalų kiekio mažinimo tikslus⁶. Šios problemos taip pat stabdo skaitmeninę pertvarką, nes daugiau kaip 70 proc. įmonių nurodo, kad tinkamus skaitmeninius įgūdžius turinčių darbuotojų trūkumas – viena iš kliūčių investicijoms⁷. Kalbant apie darbuotojų įgūdžių ugdymo rėmimą, visų pirma MVI dažnai yra nepalankioje padėtyje, palyginti su didesnėmis įmonėmis. Didelių įmonių darbuotojai yra labiau linkę dalyvauti mokymo veikloje (55 proc.) nei MVI darbuotojai (42 proc.). MVI apima labai mažas įmones su mažiau nei 10 darbuotojų, kurie yra mažiausiai linkę dalyvauti mokymo veikloje (36 proc.)⁸.

Komisijos komunikatas „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“⁹ buvo paskelbtas 2020 m. liepos mėn., t. y. COVID-19 pandemijos įkarštyje. Jame raginama įgyvendinti revoliuciją įgūdžių srityje ir esmines permainas su įgūdžiais susijusioje politikos srityje ir paskelbta 12 veiksmų, kaip tai padaryti. Vienas iš paskelbtų veiksmų – iniciatyva dėl individualiuoju mokymosi sąskaitų, suteikiančių asmenims galimybę kaupti ir išlaikyti teises į mokymą ir naudotis jomis mokymo, profesinio orientavimo arba mokymosi rezultatų patvirtinimo tikslais.

Šie esminiai pokyčiai su įgūdžiais susijusioje politikos srityje taip pat formuoja daug svarbių Komisijos iniciatyvų:

- į *Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą* įtrauktas plataus užmojo svarbiausias tikslas įgūdžių srityje pasiekti, kad iki 2030 m. 60 proc. darbingo amžiaus suaugusiųjų ES kasmet dalyvautų mokymo veikloje. ES vadovai tai palankiai įvertino 2021 m. gegužės 8 d. Porto deklaracijoje ir 2021 m. birželio 25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose¹⁰.

⁵ Kaip matyti iš [EIB investicijų tyrimo](#) rezultatų, ES darbdavių, manančių, kad sunkumai randant tinkamų įgūdžių turinčius darbuotojus yra kliūtis investuoti, dalis išaugo nuo 66 proc. 2016 m. iki 76 proc. 2019 m. ir tik 2020 COVID-19 metais šiek tiek sumažėjo iki 73 proc.

⁶ TDO (2019), [Skills for a greener future: A global view based on 32 country studies](#).

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 118 final](#)).

⁸ [2016 m. suaugusiųjų švietimo tyrimas](#), 25–64 metų amžiaus grupė, išskyrus konsultuojamąjį mokymą darbo vietoje.

⁹ Komisijos komunikatas „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ ([COM\(2020\) 274 final](#)).

¹⁰ [Porto deklaracija - Consilium \(europa.eu\)](#) ir [2425-06-21-euco-conclusions-en.pdf \(europa.eu\)](#).

- Komunikate „*Europos žaliasis kursas*“¹¹ pripažįstama, kad įgūdžiams tenka lemiamas vaidmuo įgyvendinant žaliąją pertvarką, kuria siekiama sukurti modernią, efektyviai išteklius naudojančią ir konkurencingą ekonomiką. 2021 m. liepos 14 d. Komisijos komunikate „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“¹² pripažįstama, kad perėjimas prie žaliosios ekonomikos gali būti sėkmingas tik tuo atveju, jei ES bus kvalifikuotos darbo jėgos, kurios reikia tam, kad ES išliktų konkurencinga.
- Savo 2021 m. pranešime apie Sąjungos padėtį Komisijos pirmininkė U. Von der Leyen pabrėžė investavimo į įgūdžius svarbą ir poreikį atkreipti ES vadovų dėmesį į tai. Komunikate „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“¹³ pakartojamas tikslas pasiekti, kad iki 2030 m. bent pagrindinius skaitmeninius įgūdžius turėtų 80 proc. ES gyventojų, ir nustatytas tikslas, kad iki 2030 m. būtų 20 milijonų įdarbintų IRT specialistų, maždaug po lygiai vyrų ir moterų. Neseniai priimtame pasiūlyme dėl politikos programos „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“¹⁴ nustatoma šių tikslų įgyvendinimo programa.
- Komisijos komunikate „*Nauja Europos pramonės strategija*“¹⁵ raginama imtis ryžtingų veiksmų, kad mokymasis visą gyvenimą taptų tikrove visiems ir kad švietimo bei mokymo veikla neatsiliktų nuo dvejopos pertvarkos bei padėtų ją įgyvendinti.
- Pagal *Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę*¹⁶, kuri yra priemonės „NextGenerationEU“ dalis, ir daugiamečę finansinę programą valstybėms narėms teikiamas beprecedentis ES finansavimas, skirtas investicijoms į įgūdžius. Į visus Komisijos jau patvirtintus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktos suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonės.

Ši iniciatyva būtina, nes ankstesnės iniciatyvos, kaip paaiškėjo, nėra pakankamos tam, kad būtų užtikrintas gerokai aktyvesnis suaugusiųjų dalyvavimas mokymo veikloje ir panaikintos spragos galimybių mokytis rėmimo srityje. Nors padėtis skirtingose valstybėse narėse

¹¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ ([COM\(2019\) 640 final](#)).

¹² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“ ([COM\(2021\) 550 final](#)).

¹³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonominių ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 118 final](#)).

¹⁴ Politikos programa „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 574](#)).

¹⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“ ([COM\(2021\) 350 final](#)).

¹⁶ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2021/241](#), kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17–75).

nevienoda, visos jos susiduria su panašiais sunkumais, kaip matoma iš Europos semestro analizės ir konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų¹⁷.

Iš poveikio vertinime pateiktos analizės¹⁸ matyti, kad yra **du plataus masto problemos veiksniai**: asmenys gauna **nepakankamą finansinę paramą mokymuisi, be kita ko, tam, kad įveiktų kliūtis, trukdančias skirti laiko mokymuisi, ir nepakanka motyvacijos dalyvauti mokymo veikloje**.

Problemos padariniai yra daugiopii – nuo didesnės nedarbo rizikos asmeniui, žemesnio jo darbo užmokesčio bei mažesnio pasitenkinimo savo darbu iki mažesnio našumo įmonėse, visų pirma MVI, taigi mažesnio BVP ir menkesnio visos ekonomikos atsparumo¹⁹.

Manoma, kad nesiėmus ryžtingų veiksmų, dalyvavimo suaugusiųjų mokymosi veikloje aktyvumo lygis iki 2030 m. tesiektų apytikriai 49 proc., o jis gerokai žemesnis, palyginti su 60 proc. tikslu. Būtent todėl Komisija siūlo vadovautis nauju požiūriu į kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo rėmimą ES, laikantis Iğūdžių darbotvarkės, kurioje iniciatyva perduodama asmenims ir jiems suteikiama parama bei priemonės, kurių jiems reikia nuolatos mokantis.

Bendrasis iniciatyvos tikslas – remti valstybių narių pastangas įgyvendinti reformas, kuriomis suaugusiems asmenims sudaromos sąlygos dalyvauti mokymo veikloje, siekiant padidinti dalyvavimo mokymo veikloje aktyvumą ir sumažinti Iğūdžių trūkumą. Pasiūlymas taikomas visiems darbingo amžiaus suaugusiems asmenims, nepriklausomai nuo jų darbo jėgos arba užimtumo statuso²⁰. Taigi reikia vadovautis visiškai nauju požiūriu į mokymąsi visą gyvenimą, atsieti teises į mokymą nuo jų pirminio finansuotojo ir suteikti asmenims visas nuosavybės teises į mokymosi teises. Taigi iniciatyva prisidedama prie bendro ES tikslo skatinti labai konkurencingą socialinę rinkos ekonomiką, siekiant visiško užimtumo ir socialinės pažangos. Scenarijaus analizės rezultatai suteikia pagrindą manyti, kad taikant siūlomą požiūrį dalyvavimo mokymo veikloje aktyvumo lygis 2030 m. viršytų ES užsibrėžtą 60 proc. lygio tikslą²¹.

Kalbant konkrečiai, šiuo pasiūlymu valstybėms narėms rekomenduojama suteikti suaugusiems asmenims galimybę dalyvauti mokymo veikloje, siekiant pakelti dalyvavimo aktyvumo lygį ir sumažinti Iğūdžių trūkumą:

- (a) remiant visų darbingo amžiaus suaugusių asmenų galimybę mokytis, be kita ko, profesinės veiklos keitimo tikslu ir neatsižvelgiant į jų darbo jėgos arba užimtumo statusą;

---

¹⁷ Žr. poveikio vertinimo 6.3 priedą, kuriame pateikta išsami informacija apie nelygybę dalyvavimo suaugusiųjų mokyme srityje, ir 6.4 priedą, kuriame pateikta konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų dėl Iğūdžių apžvalga.

¹⁸ Žr. poveikio vertinimo 2 skirsnį.

¹⁹ Žr. poveikio vertinimo 2.3 skirsnį.

²⁰ Sąvoka „statusas darbo rinkoje“ apima visus dirbančius asmenis, bedarbius ir darbo jėgai nepriklausančius asmenis. Sąvoka „užimtumo statusas“ apima visus dirbančius asmenis, nepriklausomai nuo jų sutarties rūšies, t. y. savarankiškai dirbančius ir kitus pagal netipines darbo sutartis dirbančius asmenis.

²¹ Žr. poveikio vertinimo 6.1 skirsnį.

- (b) teikiant asmenims daugiau paskatų ir stiprinant jų motyvaciją siekti dalyvauti mokymo veikloje.

Šioje siūlomoje rekomendacijoje valstybės narės raginamos sukurti individualiąsias mokymosi sąskaitas šiems tikslams įgyvendinti. Taip bus įgyvendinta teisė į mokymąsi visą gyvenimą, naudojant individualiąsias mokymosi sąskaitas kaip priemonę, suteikiančią asmenims galimybę dalyvauti darbo rinkos poreikius atitinkančio mokymo veikloje, ir kaip sąlygų sudarymo sistemą, apimančią profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes, faktiniam dalyvavimui mokymo veikloje remti. Tai atitinka 6 gairę 2021 m. Tarybos sprendime dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių²² (toliau – užimtumo gairės), patvirtinančiame 2020 m. redakciją²³, kurioje pabrėžiamos galimybės įsidarbinti ir įgūdžiai, o valstybės narės raginamos „*siekti sugriežtinti nuostatas dėl individualiųjų teisių į mokymą ir užtikrinti jų perkeliamumą keičiant profesinę veiklą*“.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymas atitinka ir papildoma esamas ES politikos iniciatyvas, kurių dauguma yra nukreiptos į suaugusiųjų švietimo ir mokymo paslaugų teikimo sistemos kūrimą („pasiūlos sritis“), o ne į jos prieinamumo suaugusiesiems užtikrinimą ir suaugusiųjų skatinimą ja naudotis („paklausos sritis“).

Be to, esamų iniciatyvų taikymo sritis dažnai yra ribota, nes jos yra nukreiptos į tam tikras grupes, o ne į visus darbingo amžiaus suaugusius asmenis. Pavyzdžiui, priimdamos 2016 m. Tarybos rekomendaciją dėl įgūdžių tobulinimo kryptių²⁴ (naujausią svarbų ES teisės aktą suaugusiųjų mokymosi politikos srityje), valstybės narės sutiko vadovautis strateginiu ir suderintu požiūriu į mokymosi galimybių suteikimą 58 milijonams ES gyvenančių žemos kvalifikacijos suaugusių asmenų²⁵. Siekiama padėti jiems pagerinti savo pagrindinius įgūdžius (t. y. rašymo, skaičiavimo ir skaitmeninius įgūdžius) ir (arba) įgyti daugiau įvairių įgūdžių, pereinant prie aukštesnio lygio kvalifikacijos. Iš 2019 m. rekomendacijos įgyvendinimo ataskaitos matyti, kad imtasi įvairių nacionalinių atsakomųjų politikos priemonių. Joje taip pat pabrėžiama, kad sprendžiant žemos kvalifikacijos asmenų kvalifikacijos kėlimo uždavinį reikia vadovautis ilgalaikiu sisteminiu požiūriu, kartu teikiant tinkamą finansavimą ir vykdant informavimo bei orientavimo veiklą, o dažnu atveju taip nėra. Rekomendacijos tikslinė grupė ir taikymo sritis yra siauresnės, palyginti su šiuo pasiūlymu, nes joje didžiausias dėmesys skiriamas žemos kvalifikacijos asmenims ir nėra rekomenduojama remti pavienius besimokančius asmenis.

---

²² 2020 m. spalio 13 d. [Tarybos sprendimas \(ES\) 2021/1868](#) dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (OL L 379, 2021 10 26, p. 1–5).

²³ [2020 m. spalio 13 d. Tarybos sprendimas \(ES\) 2020/1512 dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių](#), p. 22.

²⁴ [2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos rekomendacija dėl įgūdžių tobulinimo kryptių](#) – naujų galimybių suaugusiesiems. OL C 484, 2016 12 24, p. 1–6.

²⁵ 2020 m. darbo jėgos tyrimas, kintamasis [edat_lfs_9901](#).

Ši iniciatyva papildo keletą priemonių, minimų 2021 m. kovo mėn. **Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane**²⁶, kuriame ES ir valstybės narės raginamos padidinti politikos ir investicijų įgūdžių srityje mastą:

- Kartu su šiuo Komisijos pasiūlymu pateikiamas Komisijos pasiūlymas dėl **Tarybos rekomendacijos dėl mikrokredencialų** – įgūdžių darbotvarkės veiksmo ir vienos iš svarbiausių priemonių Europos švietimo erdvei sukurti iki 2025 m.²⁷ Juo siekiama padėti žmonėms prisitaikyti prie kintančių darbo rinkos poreikių, skatinant trumpų mokymo programų kokybę, skaidrumą ir pripažinimą. Mikrokredencialai gali padėti užtikrinti, kad savo individualiąsias mokymosi sąskaitas naudojantys asmenys galėtų būti tikri dėl mokymo kokybės ir vėlesnio jų pastangų pripažinimo, be kita ko, gaunamo iš jų dabartinių ir būsimų darbdavių. Kartu šiomis dviem iniciatyvomis skatinama mokytis, suteikiant suaugusiesiems tam reikiamų priemonių ir užtikrinant, kad mokymasis jiems apsimokėtų.
- 2020 m. lapkričio mėn. paskelbtu **Įgūdžių paktu**²⁸ siekiama suburti privačiojo ir viešojo sektorių suinteresuotuosius subjektus imtis konkrečių veiksmų darbo rinkoje esančių žmonių kvalifikacijai kelti arba jų perkvalifikavimui, o atitinkamai atvejais sutelkti pastangas steigiant partnerystę. Nuo tada Komisija rengė aukšto lygio apskritojo stalo diskusijas su pramonės atstovais, socialiniais partneriais ir profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjais, siekdama užtikrinti, kad 14 pramonės ekosistemų, nurodytų ES pramonės strategijoje, būtų sudaryti didelio masto partnerystės susitarimai. 2021 m. lapkričio mėn. pabaigoje buvo sudaryti penki tokie partnerystės susitarimai²⁹, pagal kuriuos įsipareigota ateinančiu laikotarpiu suteikti kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo paslaugas 1,5 mln. žmonių. Įgūdžių paktui įgyvendinti iki šiol susibūrė daugiau kaip 500 narių, įskaitant verslo organizacijas, dideles ir mažasias įmones, universitetus, profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjus, socialinius partnerius, prekybos rūmus, regionų ir vietos valdžios institucijas ir viešąsias bei privačiąsias užimtumo tarnybas.
- Priėmus šį pasiūlymą dėl rekomendacijos, bus sudarytos palankesnės sąlygos įgyvendinti 2021 m. kovo mėn. priimtą Komisijos **rekomendaciją dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui (EASE)**³⁰. Tai padės valstybėms narėms „parengti politikos dokumentų rinkinius, kuriais darbuotojams padedama keisti statusą darbo rinkoje, visų pirma skatinant įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo galimybes ir paramos priemones“.

²⁶ Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas ([COM\(2021\) 102 final](#)).

²⁷ Komisijos komunikatas dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m. ([COM\(2020\) 625 final](#)).

²⁸ [Įgūdžių paktas](#).

²⁹ Tai pramonės ekosistemos šiuose sektoriuose: automobilių, mikroelektronikos, orlaivių ir erdvėlaivių ir gynybos, laivų statybos ir jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos.

³⁰ 2021 m. kovo 4 d. Komisijos rekomendacija dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui po COVID-19 sukeltos krizės (EASE) ([COM\(2021\) 1372 final](#)).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlytos rekomendacijos teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 292 straipsnis kartu su SEVS 149 straipsniu, nes pagrindinis šios iniciatyvos tikslas – remti valstybių narių pastangas pasiekti užimtumo politikos tikslus. Pagal SESV 149 straipsnį galima taikyti neprivalomas priemones užimtumo srityje, kuriomis siekiama pateikti lyginamąją analizę ir konsultuoti bei skatinti novatoriškus požiūrius. Rekomendacija padės įgyvendinti SESV 145 straipsnį, pagal kurį reikalaujama, kad valstybės narės ir Sąjunga veiktų „*siekdamos plėtoti suderintą užimtumo strategiją, ypač ugdydamos kvalifikuotą, profesiniu atžvilgiu pasirengusią ir mokančią prisitaikyti darbo jėgą bei darbo rinkas, prisitaikančias prie ekonomikos pokyčių*“.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Šis pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnio 3 dalyje nustatytą subsidiarumo principą.

Nors tikimasi, kad įgyvendinant iniciatyvą bus remiamos ir paspartintos nacionalinės pastangos, ja visapusiškai paisoma subsidiarumo principo, nes valstybėms narėms paliekama teisė pačioms spręsti dėl pagrindinių projektinių parametrų, visų pirma finansavimo šaltinių, mokymosi teisių lygio, prioritetinių tikslinių grupių (asmenų, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti) ir reikalavimus atitinkančių mokymo galimybių. Valstybės narės gali imtis priemonių padėčiai pagerinti nacionaliniu lygmeniu, o ES iniciatyva gali padėti remti, koordinuoti ir paspartinti nacionalines pastangas, dalijantis patirtimi ir skatinant novatoriškus požiūrius. Ji taip pat gali padėti formuoti lūkesčius ir užtikrinti valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų tarpusavio pasitikėjimą, siekiant padidinti viešojo ir privačiojo sektorių investicijas į įgūdžius, duodant ženklą, kad jie visi prisidės prie bendro ES darbo jėgos turto ir galės juo naudotis. Per viešas konsultacijas 84 proc. respondentų³¹ sutiko, kad iniciatyva taip pat gali padėti pasiekti, kad įgūdžių ugdymui skirtos ES lėšos būtų naudojamos efektyviau.

Iniciatyva gali padėti palengvinti galimybes mokytis kitoje valstybėje narėje gyvenantiems ES piliečiams, kurių skaičius didėja, taip prisidedant prie darbuotojų judumo ir tolesnės bendrosios rinkos integracijos.³² Ji taip pat gali padėti sukurti vienodas sąlygas įmonėms bendrojoje rinkoje, nes ja siekiama didinti mokymo paslaugų rinkos kokybę ir skaidrumą visoje ES.

---

³¹ Nuo 69 proc. įmonių atveju iki 93 proc. NVO ir kitų respondentų atveju. Pritariančių respondentų iš valstybių narių, kuriose aktyvumo lygis žemas (89 proc.), palyginti su aukštais (77 proc.) aktyvumo lygiais, buvo 12 procentinių punktų daugiau.

³² Dėl tendencijų ES darbuotojų judumo srityje žr. *European Commission, (2020), Annual report on intra-EU labour mobility*, dėl argumento, kad dėl trūkstančių įgūdžių ribojamas darbuotojų judumas ES viduje žr. *Dorn and Zweigmüller (2021), Migration and Labor Market Integration in Europe (Journal of Economic Perspectives)*.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas atitinka SESV 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą.

Pasiūlyti veiksmai yra proporcingi siekiamiems tikslams, atsižvelgiant į užduoties skubumą ir valstybių narių pareikštą siekį iki 2030 m. gerokai padidinti dalyvavimo suaugusiųjų mokymosi veikloje aktyvumo lygį, kad jis viršytų lygį, kurį pagrindai galima tikėtis pasiekti pagal pagrindinį scenarijų, sustiprinti nuostatas dėl asmens teisių į mokymą ir užtikrinti jų perkeliamumą profesinės veiklos keitimo atveju.

Rekomendacija sukurti asmenines teisių į mokymą sąskaitas yra proporcinga, nes tokios sąskaitos suteikia galimybę atsieti teises į mokymą nuo jų pradinio finansuotojo ir suteikti asmenims visas nuosavybės teises į mokymosi teises, o tai labai svarbu siekiant užtikrinti teisių į mokymą perkeliamumą. Asmeninės sąskaitos taip pat padeda sudaryti palankesnes sąlygas taikyti lanksčius finansavimo modelius, įvairiems teisių į mokymą finansuotojams dalijantis išlaidomis ir moduluojant paramą pagal tikslines grupes, atsižvelgiant į įvairius galimus nacionalinius finansavimo šaltinius ir įgyvendinimo modelius. Pasiūlyta rekomendacija dėl individualių mokymosi sąskaitų ir sąlygų sudarymo sistemos galės būti įgyvendinama remiantis valstybėse narėse jau galiojančiomis arba nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytomis nuostatomis. Rekomendacijoje atsižvelgiama į diferencijuotą požiūrį, atspindintį skirtingas valstybių narių ekonomines, finansines ir socialines aplinkybes ir įvairias švietimo, mokymo bei darbo rinkos sąlygas.

Taigi šios pasiūlytos rekomendacijos turinys neviršija to, kas būtina jos tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Atsižvelgiant į tikslą (remti reformas valstybėse narėse) ir numatytą teisinį pagrindą, svarstyti neįprastai priemonės. Pirmoji pasirinkimo galimybė – pasiūlyti peržiūrėti užimtumo politikos gaires, kad būtų remiamos valstybių narių reformos, įgyvendinant Europos semestro procesą ir teikiant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Naujausios, 2021 m. spalio mėn. priimtose gairėse³³ patvirtinta 2020 m. redakcija, kurioje valstybių narių jau prašoma „sugriežtinti nuostatas dėl individualių teisių į mokymą ir užtikrinti jų perkeliamumą keičiant profesinę veiklą, be kita ko, kai tinkama, naudojantis individualiosiomis mokymosi sąskaitomis.“ Vis dėlto, kadangi užimtumo politikos gairės yra bendro pobūdžio, jose nepateikiama tolesnių rekomendacijų, kaip tai padaryti.

Dar viena pasirinkimo galimybė – Komisijos komunikatas arba rekomendacija, kuria valstybėms narėms galėtų būti pateiktos tolesnės gairės ir informacija, kurios reikia įgyvendinant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Tačiau tokiu atveju valstybės narės neturėtų politinės atsakomybės, todėl šios pasirinkimo galimybės nepakaktų reikiamoms reformoms skatinti.

---

³³ 2020 m. spalio 13 d. [Tarybos sprendimas \(ES\) 2020/1512](#) dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (OL L 344/22), kuris buvo dar kartą patvirtintas 2021 m. spalio 15 d. [Tarybos sprendimu \(ES\) 2021/1868](#) (OL L 379/1).

Tinkamiausia priemonė – pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos. Taip valstybėms narėms bus pateiktos bendrai sutartos rekomendacijos dėl konkrečios priemonės, kuri gali padėti joms pasiekti 2030 m. ES pagrindinį tikslą, susijusį su dalyvavimo mokymo veikloje aktyvumu. Pasiūlymu taip pat pateikiama bendra veiksmų sistema, kuri galėtų būti naudojama kaip pagrindas vėlesnei reformų ir pažangos analizei. Nors valstybėms narėms paliekama teisė pačioms spręsti dėl projekto parametrų, pvz., prioritetinių tikslinių grupių, finansavimo arba reikalavimus atitinkančių mokymo galimybių, pasiūlymu pateikiamos gairės, kaip spręsti problemas, nustatytas įgyvendinant Europos semestrą teikiamose konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose, kuriose atsižvelgiama į konkrečias kiekvienos valstybės narės aplinkybes.

Per viešas konsultacijas 61 proc.³⁴ respondentų sutiko, kad tokie ES teisės aktai, kuriais valstybės narės vadovaujasi savanoriškai, pvz., Tarybos rekomendacija, būtų tinkama priemonė šios iniciatyvos tikslams pasiekti.

3. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS IR POVEIKIO VERTINIMŲ REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**

Ižanginis poveikio vertinimas buvo paskelbtas internete ir dėl jo visuomenė galėjo teikti atsiliepimus nuo 2021 m. kovo 23 d. iki balandžio 20 d. Gauti iš viso 23 atsiliepimai ir dauguma atsiliepusiųjų pabrėžė individualiųjų mokymosi sąskaitų sukūrimo bendradarbiaujant su socialiniais partneriais svarbą, poreikį užtikrinti, kad mokymas būtų aukštos kokybės, kad būtų teikiamos rekomendacijos ir informacija ir kad būtų skiriamas pakankamas dėmesys pažeidžiamoms grupėms.

Komisija surengė **12 savaitių trukmės viešas konsultacijas**, kurios vyko nuo 2021 m. balandžio 23 d. iki liepos 16 d. Per konsultacijas gauta 216 atsakymų iš 78 piliečių, 26 valdžios institucijų, 46 verslo asociacijų ir įmonių, 26 profesinių sąjungų ir 40 NVO bei kitų respondentų. Dauguma respondentų (35), iš kurių 23 – ES lygmens organizacijos, buvo iš Belgijos, šiek tiek mažiau (24) – iš Italijos. Be to, gauti 38 rašytiniai atsiliepimai.

Per **viešas konsultacijas** buvo patvirtinta problemos apibrėžtis ir galima ES pridėtinė vertė. Politikos srityje dedamos pastangos sudaryti palankesnes sąlygas suaugusiųjų mokymuisi sulaukė plataus pritarimo, o su darbu nesusijusiam mokymui pritarta ne taip tvirtai. 84 proc. respondentų sutiko, kad individualiosios mokymosi sąskaitos galėtų būti veiksminga priemonė, padedanti spręsti finansinių suvaržymų problemą, trukdančią dalyvauti mokyme. 82 proc. respondentų sutiko, kad motyvacija dalyvauti mokymo veikloje gali būti padidinta taikant individualiąsias mokymosi sąskaitas, daug balų taip pat skirta profesiniam orientavimui, savišvietos ir neformaliojo mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybėms, viešam užtikrintos kokybės mokymo galimybių registrai, informuotumo didinimo kampanijoms ES ir nacionaliniu lygmenimis ir vieno langelio principu veikiančiai

³⁴ Nuo 49 proc. įmonių atveju iki 83 proc. NVO ir kitų respondentų atveju.

skaitmeninei platformai. Sulaukta bendro prašymo vengti sudėtingumo ir biurokratijos bei užtikrinti lengvą prieigą asmenims.

Surengta vienuolika **tikslinių konsultacinių renginių** su skirtingomis suinteresuotųjų subjektų ir socialinių partnerių grupėmis, be kita ko, aukščiausiuoju politiniu lygmeniu³⁵. Per atskirą socialinių partnerių klausymą³⁶ socialiniai partneriai išreiškė savo pritarimą bendriesiems iniciatyvos tikslams, bet pabrėžė, kad individualiąsias mokymosi sąskaitas reikėtų vertinti tik kaip vieną priemonę iš priemonių rinkinio, kad tie tikslai būtų pasiekti.

Savo nuomonėje³⁷ Profesinio mokymo patariamasis komitetas sutiko, kad iniciatyva gali padėti padidinti suaugusiųjų motyvaciją ir dalyvavimo švietimo ir mokymo veikloje aktyvumą. Kartu jis tvirtina, kad individualiosios mokymosi sąskaitos turėtų papildyti, o ne pakeisti esamas vyriausybės finansuojamas ir (arba) socialinių partnerių skatinamas mokymo paslaugas.

Dauguma suinteresuotųjų subjektų ir socialinių partnerių, ypač iš valstybių narių, turinčių gerai išplėtotas mokymo sistemas, pvz., Šiaurės šalių, pabrėžė, kaip svarbu naujas iniciatyvas integruoti į esamą nacionalinę (arba regioninę) mokymo infrastruktūrą, paisyti jau galiojančių kolektyvinių susitarimų dėl mokymo, kuriuose paprastai dalyvauja darbdaviai, profesinės sąjungos ir vyriausybės. Bendrai pritarta tam, kad mokymo tikslas pagal naują teisių į mokymą iniciatyvą turėtų būti nukreiptas į darbo rinką ir kad jos poveikis būtų didesnis, jei teisės į mokymą būtų derinamos su orientavimo, užtikrintos kokybės sistemomis ir akredituotu mokymu.

Europos Parlamentas savo nuomonėje dėl Europos įgūdžių darbotvarkės³⁸ pabrėžia individualiųjų mokymosi sąskaitų teikiamas galimybes, t. y. finansavimo mechanizmą, laikomą labai svarbiu veiksniu, padedančiu kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti, ypač pažeidžiamiausioms grupėms.

2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvadose dėl perkvalifikavimo ir įgūdžių tobulinimo³⁹ valstybės narės raginamos „išnagrinėti galimus mokymosi visą gyvenimą ir įgūdžių ugdymo individualiu lygmeniu finansavimo viešosiomis ir privačiosiomis lėšomis modelius“, o Komisija – remti šias valstybių narių pastangas.

---

³⁵ Tarp jų buvo atskiras socialinių partnerių klausymas aukštu politiniu lygmeniu, Užimtumo komiteto (EMCO) konsultacijos, pasikeitimas nuomonėmis su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) ir Regionų komiteto (RK) nariais, keitimasis nuomonėmis su Profesinio mokymo patariamuoju komitetu ir Profesinio mokymo generaliniais direktoriais, taip pat tikslinės konsultacijos su kitomis atitinkamomis suinteresuotųjų subjektų grupėmis, įskaitant Europos kvalifikacijų sandaros (EKS) ir *Europass* patariamąsias grupes, politikos tinklus ir Europos valstybinių užimtumo tarnybų tinklą.

³⁶ 2021 m. balandžio 15 d. socialinių partnerių klausymas.

³⁷ [Profesinio mokymo patariamąjo komiteto nuomonė dėl individualiųjų mokymosi sąskaitų.](#)

³⁸ [2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ \(2020/2818\(RSP\)\).](#)

³⁹ [2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvados „Perkvalifikavimas ir įgūdžių tobulinimas kaip tvarumo didinimo ir įsidarbinamumo gerinimo pagrindas ekonomikos gaivinimo ir socialinės sanglaudos kontekste“.](#)

Savo 2021 m. liepos 7 d. nuomonėje dėl suaugusiųjų mokymosi Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas⁴⁰ teigia, kad mokymasis visą gyvenimą turėtų tapti visų žmonių gyvenimo būdu ir realybe darbovietėse, ir ragina Komisiją bei valstybes nares padidinti 60 proc. suaugusiųjų dalyvavimo mokymosi veikloje per metus tikslą. Jis rekomenduoja valstybėms narėms stiprinti suaugusiųjų mokymosi politiką, valdymą ir finansavimą ir visiems suaugusiesiems užtikrinti vienodas galimybes mokytis visą gyvenimą.

Aukšto lygio forumas individualių mokymosi sąskaitų klausimu pritraukė beveik 800 dalyvių iš 48 šalių, o per praktinį seminarą mokymosi rezultatų patvirtinimo tema, surengtą atliekant poveikio vertinimą pagrindžiantį tyrimą (seminare dalyvavo apytikriai 25 dalyviai, daugiausia NVO ir valdžios institucijose), daugiausia dėmesio buvo skiriama problemai ir poveikio analizei.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Įrodymų bazė iniciatyvai paremti apima:

- išorės tyrimą poveikio vertinimui pagrįsti;
- atitinkamus duomenis iš ES lygmens tyrimų, pvz., Darbo jėgos tyrimo, Suaugusiųjų švietimo tyrimo, Tęstinio profesinio mokymo apžvalgos, atitinkamų EUROFUND ir CEDEFOP atliekamų tyrimų suaugusiųjų dalyvavimo mokymosi veikloje ir suaugusiųjų mokymosi paslaugų teikimo, taip pat kliūčių ir paskatų klausimais;
- atitinkamą literatūrą, kurioje pateikiama tarptautinės patirties apžvalga;
- keletą tarpusavyje susijusių dokumentų, gautų iš nepriklausomo suaugusiųjų mokymosi ekspertų tinklo: šalių ataskaitas apie esamas finansinių paskatų schemas, turimų statistinių faktų analizę ir tiesioginių finansinių paskatų mokytis teikimo asmenims aplinkos analizę;
- įrodymus, gautus per konsultacijas dėl įgūdžių darbotvarkės ir Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano, bei aukšto lygio apskritojo stalo diskusijų dėl Įgūdžių pakto rezultatus⁴¹.
- **Poveikio vertinimas**

Komisija atliko politikos galimybių poveikio vertinimą. Atliekant šį darbą Komisijoje buvo sistemingai konsultuojamasi per Tarpžinybinę iniciatyvinę grupę⁴². 2021 m. rugsėjo 29 d. poveikio vertinimą aptarė Reglamentavimo patikros valdyba. 2021 m. spalio 1 d. Reglamentavimo patikros valdyba pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis, į kurias atsižvelgta įtraukiant paaiškinimus dėl iniciatyvos taikymo srities, pagrindinio scenarijaus, numatomo poveikio aprašymo ir tinkamiausios galimybės pasirinkimo⁴³.

---

⁴⁰ [2021 m. liepos 7 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Suaugusiųjų mokymasis“.](#)

⁴¹ [Įgūdžių paktas.](#)

⁴² Įskaitant CNECT, EAC, ECFIN, ESTAT, GROW, JRC, JUST, LS, REFORM ir SG generalinius direktoratus.

⁴³ Žr. poveikio vertinimo 1 priedą.

Politikos galimybės skyrėsi pagal teisių į mokymą užtikrinimo būdą (profesinio mokymo kuponai arba asmeninės sąskaitos), tikslinės grupės dydį ir asmens laisvę pasirinkti mokymo galimybes. Tinkamiausia politikos galimybė – suteikti visiems darbingo amžiaus suaugusiems asmenims teises į mokymą asmeninių sąskaitų pavidalu, kartu moduluojant sumas pagal paramos poreikius ir suteikiant asmenims teisę laisvai pasirinkti iš mokymo galimybių, kurių kokybė, atitiktis darbo rinkos poreikiams ir pripažinimas yra užtikrinti įtraukiant jas į viešą registrą. Ši galimybė yra veiksmingiausia siekiant iniciatyvos tikslų, nes ja visapusiškai sumažinamos paramos spragos ir susiskaidymas, kartu pritaikant mokymą prie asmeninių poreikių⁴⁴.

Atsižvelgiant į iniciatyvos tikslus, teisinį pagrindą ir subsidiarumo principą, tinkamiausia teisėkūros priemonė – pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos. Ši priemonė suteikia galimybę rekomenduoti individualių teisių į mokymą ir sąlygų sudarymo sistemos derinį, kartu leidžiant valstybėms narėms įgyvendinti priemones atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes.

Tinkamiausios galimybės pranašumai: scenarijų analizės rezultatai suteikia pagrindą manyti, kad įgyvendinus tinkamiausią priemonę, iki 2030 m. būtų galima pasiekti dalyvavimo mokymo veikloje aktyvumo lygį, kuris būtų aukštesnis nei ES 60 proc. tikslas, ir sumažinti dalyvavimo aktyvumo trūkumus visose valstybėse narėse. Pagrindinis numatomas poveikis – aukštesnis darbo užmokestis asmenims, didesnis našumas įmonėms, taip pat didesnis BVP ir didesnė socialinė sanglauda.

Tinkamiausios galimybės įgyvendinimo išlaidos: remiantis apskaičiavimu, atliktu analizuojant scenarijus, tiesioginės metinės teisių į mokymą išlaidos būtų apytikriai 17,6–24,5 mlrd. EUR⁴⁵. Papildomų išlaidų būtų dėl dažnesnio naudojimosi apmokamų mokymosi atostogų galimybe ir sukūrimo bei administravimo išlaidų, bet manoma, kad jos bus nedidelės, atsižvelgiant į tai, kad daugelyje šalių jau yra sukurta svarbi susijusi infrastruktūra. Remiantis sąnaudų ir naudos skaičiavimais, pirmiau minėta nauda gerokai nusvers išlaidas, jeigu iniciatyva bus tinkamai įgyvendinta.

Poveikis įmonėms (įskaitant MVI): tikimasi, jog įmonėms bus naudinga tai, kad darbo jėga taps labiau kvalifikuota ir našesnė ir sumažės įgūdžių trūkumas, ypač MVI, kurių darbuotojai šiuo metu ne taip aktyviai dalyvauja mokymo veikloje.

Poveikis nacionaliniams biudžetams ir administravimo institucijoms: teisė spręsti dėl finansavimo susitarimų paliekama valstybėms narėms. Remiantis sąnaudų ir naudos skaičiavimais, nauda gerokai nusveria išlaidas, tad tinkami finansavimo ir išlaidų paskirstymo susitarimai gali padėti skatinti tvarius viešuosius finansus.

⁴⁴ Dėl išsamesnio aptarimo, kaip šiame pasiūlyme rekomenduojamomis politikos priemonėmis bus šalinamos nustatytos kliūtys dalyvauti mokymo veikloje, žr. poveikio vertinimo 2.2 ir 7 skirsnius.

⁴⁵ Šie įverčiai paimti iš scenarijų analizės, pateiktos poveikio vertinimo 6.1 skirsnyje. Jie grindžiami 30 valandų vertės teise į mokymą visiems darbingo amžiaus suaugusiems ir 50 valandų vertės teise į mokymą asmenims, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti. Išlaidos vienam gavėjui pinigine išraiška priklauso nuo valstybių narių mokymo išlaidų (apskaičiuotasis ES vidurkis yra 381 EUR už 30 valandų ir 631 EUR už 50 valandų mokymą).

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „kiekvienas turi teisę į mokslą; profesinis ir tęstinis mokymas turi būti prieinamas visiems“, o šią nuostatą taip pat atspindi Europos socialinių teisių ramsčio 1, 4 ir 5 principai. Manoma, kad iniciatyva turės teigiamą poveikį pagrindinėms teisėms, nes ji padės panaikinti spragas tęstinio mokymo prieinamumo srityje. Šis poveikis bus gana stiprus, nes iniciatyva taikoma visiems darbingo amžiaus suaugusiems asmenims, be to, pagal ją taip pat numatoma teikti konkrečią paramą asmenims, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šiai iniciatyvai įgyvendinti papildomų lėšų iš ES biudžeto nereikės. Poveikis nacionaliniams biudžetams priklausys nuo konkrečios valstybės narės pasirinkto finansavimo modelio.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Šioje pasiūlytoje rekomendacijoje valstybės narės raginamos bendradarbiauti su Komisija sprendžiant jos įgyvendinimo klausimus. Joje valstybėms narėms rekomenduojama kuo greičiau įgyvendinti jos principus ir pateikti planą, apimantį priemones, kurių turi būti imamasi nacionaliniu lygmeniu. Pažanga, padaryta įgyvendinant planus, turėtų būti aptariama vykdant daugiašalę priežiūrą Užimtumo komitete, kuri yra Europos semestro ciklo dalis, didžiausią dėmesį skiriant valstybių narių įgyvendinamoms priemonėms ir jų įgyvendinimo rezultatams (pvz., dalyvavimui mokymo veikloje ir vėlesniems darbo rinkos rezultatams).

Komisija drauge su Užimtumo komitetu siekia sukurti stebėsenos sistemą ir sutartus bendrus kiekybinius ir kokybinius rodiklius kaip šios rekomendacijos įgyvendinimo vertinimo ir jos peržiūros pagrindą. Siekiant supaprastinti valstybių narių ataskaitų teikimo prievoles, šioje sistemoje, kiek tai įmanoma, bus naudojama informacija, jau surinkta taikant kitas stebėsenos sistemas, ir vengiama stebėsenos ir ataskaitų teikimo veiklos (pvz., vykdomų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, „Europos socialinio fondo +“ ir Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos, kuria siekiama sukurti Europos švietimo erdvę, atveju) kartojimosi.

Komisija sieks nustatyti ir įvertinti pasiūlytos rekomendacijos įgyvendinimo pažangą, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, o Tarybai pateiks ataskaitą ne anksčiau kaip po penkerių metų nuo rekomendacijos priėmimo dienos.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

(1 ir 2 dalys) Novatoriškas šio pasiūlymo aspektas yra tas, kad **didžiausias dėmesys įgūdžių ugdymo veiklos srityje skiriamas asmeniui**. Jame valstybėms narėms rekomenduojama sukurti politiką ir priemones, kuriomis siekiama remti visų darbingo amžiaus suaugusių asmenų galimybę dalyvauti mokyme, be kita ko, profesinės veiklos keitimo tikslu, nepriklausomai nuo jų darbo jėgos arba užimtumo statuso, taip pat didinti paskatas asmenims ir jų motyvaciją siekti dalyvauti mokymo veikloje. Individualiosios mokymosi sąskaitos ir sąlygų sudarymo sistema, įskaitant profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes, gali padėti skatinti dalyvavimą šioje mokymo veikloje.

(3 dalis) Iniciatyvos **tikslinė grupė** – visi darbingo amžiaus suaugę asmenys, teisėtai gyvenantys valstybėje narėje, nepriklausomai nuo jų išsilavinimo lygio ir dabartinio statuso darbo rinkoje arba užimtumo pobūdžio, taigi ji apima darbuotojus, savarankiškai dirbančius asmenis ir kitus asmenis, dirbančius netipinių formų darbą, bedarbius ir darbo rinkoje nedalyvaujančius asmenis. Taigi pasiūlymu rekomenduojama sukurti individualiąją mokymosi sąskaitą kiekvienam darbingo amžiaus suaugusiam asmeniui valstybėje narėje, kurioje jis teisėtai gyvena.

Tačiau bus užtikrinta, kad ES pasienio darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, kurie yra ES piliečiai ir dirba ne toje valstybėje, kurioje gyvena, o kitoje valstybėje narėje, būtų taikoma išimtis. Kadangi individualiosiomis mokymosi sąskaitomis pirmiausia siekiama ugdyti darbo rinkai tinkamus įgūdžius, gyvenamoji vieta nebūtų tinkamas kriterijus nustatyti, kurioje valstybėje narėje šiai grupei skirta individualioji mokymosi sąskaita turėtų būti sukurta. Todėl kriterijumi, pagal kurį nustatoma, kur turėtų būti sukurta pasienio darbuotojams skirta individualioji mokymosi sąskaita, pasiūlyme rekomenduojama laikyti darbo arba savarankiško darbo vietą. Toks požiūris atitiktų piliečių nediskriminavimo principą, kalbant apie teisę į socialines lengvatas, nustatytą Reglamento (ES) 492/2011⁴⁶ 7 straipsnio 2 dalyje.

(5–7 dalys) Pasiūlyme valstybėms narėms rekomenduojama vadovautis **visuotiniu požiūriu**, t. y. sukurti individualiąją mokymosi sąskaitą kiekvienam asmeniui, įtrauktam į šios iniciatyvos taikymo sritį, ir užtikrinti tinkamą metinį individualių teisių į mokymą teikimą. Kartu jame valstybės narės raginamos **moduliuoti finansavimą atsižvelgiant į asmens poreikius**. Suinteresuotieji subjektai per viešas konsultacijas pritarė šiam „visuotiniam, bet diferencijuotam“ požiūriui. Pasiūlyme rekomenduojama suteikti papildomų teisių į mokymą asmenims, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti. Priklausomai nuo nacionalinių aplinkybių, tai galėtų būti asmenys, esantys ypatingoje užimtumo situacijoje (pvz., dirbantys netipinių formų darbą), asmenys, išskirti pagal jų statusą darbo rinkoje (darbuotojai, bedarbiai arba darbo rinkoje nedalyvaujantys asmenys), asmenys, dirbantys smarkiai skaitmeninės arba žaliosios pertvarkos veikiamuose sektoriuose arba konkrečių rūšių įmonėse (pvz., labai mažose įmonėse, MVI), arba asmenys, turintys konkrečių įgūdžių poreikių (pvz., žemos kvalifikacijos asmenys), arba asmenys, priklausantys konkrečioms

---

⁴⁶ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje (OL L 141, 2011 5 27, p. 1–12).

amžiaus grupėms arba pažeidžiamoms grupėms. Kintant rinkai, šios papildomų teisių į mokymą gaunančios grupės taip pat gali kisti.

(8–9 dalys) Individualių mokymosi sąskaitų iniciatyva remiamas **išlaidų paskirstymo** sumanymas, nes pagal ją įnašus iš įvairių šaltinių, pvz., valdžios institucijų ir darbdavių, leidžiama susieti ir valdyti vienoje sąskaitoje. Taip palengvinamas paramos moduliavimas pagal kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo poreikį (pvz., viešoms užimtumo tarnyboms finansuojant papildomas individualias teises į mokymą bedarbiams) ir darbdavių savanoriškai arba pagal kolektyvines sutartis darbuotojams skiriamas papildomas finansavimas.

(10 dalis) **Individualių teisių į mokymą kaupimas nustatyta laikotarpį** asmeninėje sąskaitoje suteikia asmenims galimybę saugoti teises, nepriklausomai nuo jų darbo jėgos arba užimtumo statuso, siekiant dalyvauti ilgesniame arba brangesniame mokyme, mokyme darbo keitimo tikslais arba reaguojant į atsirandančius įgūdžių poreikius krizės laikotarpiais bei vykstant žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai. Valstybės narės gali nustatyti taisykles dėl tokiam kaupimui taikytinų aukščiausių ribų arba teisių galiojimo pabaigos, kad paskatintų asmenis tomis teisėmis naudotis.

(11 dalis) Pasiūlyme rekomenduojama, kad asmenys gautų teises į mokymą toje vietoje, kurioje jie teisėtai gyvena, išskyrus pasienio darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis, dirbančius ne toje šalyje, kurioje gyvena, o kitoje valstybėje narėje, kuriems teisės turėtų būti suteikiamos toje valstybėje narėje, kurioje jie dirba. Kadangi teisės į mokymą nepatenka į bendrų taisyklių dėl ES viduje judančių asmenų socialinio draudimo teisių apsaugos⁴⁷ taikymo sritį, pasiūlyme valstybėms narėms rekomenduojama leisti asmenims išlaikyti savo individualiąją mokymosi sąskaitą ir kaupiti teises į mokymą gyvenimo kitoje valstybėje narėje laikotarpiais. Taip asmenys galės jomis pasinaudoti grįžę namo arba mokydami pagal nuotolinio mokymosi programas, vadovaudamiesi taisyklėmis, taikomomis individualiosioms mokymosi sąskaitoms jų buveinės valstybėje narėje. Kartu asmenys turėtų teisę į naują individualiąją mokymosi sąskaitą valstybėje narėje, kurioje jie dabar gyvena. Taip palengvinamas tarpvalstybinis judumas ir pabrėžiamas principas, kad kai tik asmenims suteikiamos teisės į mokymą, jos tampa jų nuosavybe. Teisų į mokymą perkeliavimo tarp valstybių narių galimybė bus toliau nagrinėjama tada, kai nacionalinės individualiosios mokymosi sąskaitos bus sukurtos ir įtrauktos į šios rekomendacijos įgyvendinimo vertinimą. ES gali palengvinti diskusiją dėl individualių teisių į mokymą perkeliavimo tarp valstybių narių.

(12–20 dalys) Būtina sukurti **sąlygų sudarymo sistemą**, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybėmis. Į ją siūloma įtraukti profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes, viešą nacionalinį registrą ir vieną bendrą nacionalinį skaitmeninį portalą individualiosioms mokymosi sąskaitoms remti, kuriame bus galimas saugus elektroninis tapatumo nustatymas ir prisijungimas prie registro. Sistema atliks labai svarbų vaidmenį motyvuojant žmones apsispręsti dalyvauti mokyme, nes ji suteiks galimybę pasirinkti patikimas, užtikrintos

⁴⁷ Teisės į mokymą nėra įtrauktos į [2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(EB\) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo \(OL L 166, 2004 04 30, p. 1–123\)](#) taikymo sritį.

kokybės dalyvavimo mokyme galimybes kartu su profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų pripažinimo galimybėmis. Siekiant sėkmingai sukurti sistemą, taip pat bus labai svarbu, kad **darbdaviai**, visų pirma **labai mažos įmonės ir MVĮ**, bendradarbiautų.

(12 dalis) Per konsultacijas nustatyta, kad svarbiausias sąlygų sudarymo sistemos elementas – **profesinio orientavimo paslaugos**. Nors tokios paslaugos teikiamos daugumoje valstybių narių, jų aprėptis dažnai yra ribota. Kad asmenims būtų padėta pasirinkti geriausiai jų poreikius atitinkančias mokymo galimybes, valstybėms narėms rekomenduojama pagerinti asmeninių profesinio orientavimo paslaugų prieinamumą visiems suaugusiems asmenims ir galimybes gauti profesinio orientavimo paslaugas naudojant skaitmenines priemones (visų pirma per vartotojui patogų pripažintų galimybių registrą).

Ankstesnio mokymosi rezultatų patvirtinimas suteikia asmenims galimybę įrodyti, kad jie įgijo tam tikrus įgūdžius. Naujausiame Tarybos rekomendacijos dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo vertinime⁴⁸ atkreipiamas dėmesys į didelę pažangą, bet taip pat nurodomos išliekančios problemos ir siūlomi jų sprendimo būdai. Visų pirma būtina užtikrinti paramos teikimą asmenims, glaudesnę koordinavimą su profesinio orientavimo paslaugomis ir veiksmingą mokymosi rezultatų patvirtinimo iniciatyvų pritaikymą palankių sąlygų neturinčių arba pažeidžiamų grupių poreikiams. Pasiūlymu siekiama išspręsti likusias problemas mokymosi rezultatų patvirtinimo srityje, valstybėms narėms rekomenduojant užtikrinti, kad individualiosios mokymosi sąskaitos galėtų būti naudojamos mokymosi rezultatų patvirtinimo tikslais ir kad tokios galimybės, įskaitant įgūdžių vertinimą asmeniškai arba internetu, būtų teikiamos ir prieinamos. Taigi pasiūlymas papildo pasiūlymą dėl Europos požiūrio į mikrokredencialus, kuris taip pat gali palengvinti dalyvavimo mokymo veikloje rezultatų patvirtinimą ir pripažinimą.

(13–17 dalys) **Viešas nacionalinis** užtikrintos kokybės ir pripažinto mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių **registras** gali padėti motyvuoti asmenis dalyvauti mokymo veikloje, pateikiant jiems lengvai prieinamas galimybes ir sumažinant netikrumą dėl mokymosi rezultatų kokybės ir pripažinimo. Panašūs registrai jau yra sukurti arba kuriami bent 12 valstybių narių. Pasiūlyme visoms valstybėms narėms rekomenduojama sukurti tokį registrą ir jį nuolat naujinti, taip pat kartu sukurti tvarų valdymo modelį ir patvirtinti skaidrias naujų mokymo pasiūlymų įtraukimo taisykles. Tik į registrą įtrauktos mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybės turėtų būti laikomos tinkamomis finansuoti iš lėšų, skirtų individualioms teisėms į mokymą. Į šį registrą taip pat turėtų būti įtrauktos valstybėse narėse asmenims nemokamai teikiamos profesinio orientavimo paslaugos ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybės. Galimybių įtraukimo į registrą kriterijai turėtų būti nustatomi valstybės narės lygmeniu, remiantis skaidriais kokybės reikalavimais ir bendradarbiaujant su socialiniais partneriais bei atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat naudojantis su įgūdžiais susijusios

---

⁴⁸ [European Commission \(2020\), Study supporting the evaluation of the Council Recommendation of 20 December 2012 on the validation of non-formal and informal learning.](#)

informacijos rinkimo ir Europos kompetencijos sistemomis⁴⁹. Į registrą įtraukti trumpi mokymo kursai turėtų būti parengti vadovaujantis Europos požiūriu į mikrokredencialus, kad būtų skatinamas mokymosi rezultatų kokybės ir pripažinimo skaidrumas. Valstybės narės raginamos į nacionalinį registrą skaidriai įtraukti kitų šalių mokymo paslaugų teikėjų siūlomas mokymo galimybes, jeigu jos yra patikimos kokybės. Kaip patvirtina konsultacijų rezultatai, socialiniai partneriai ir atitinkami suinteresuotieji subjektai gali ir nori papildyti tokių registru valdymą pridėtine verte.

(18 dalis) Pasiūlyme valstybėms narėms rekomenduojama sukurti ir prižiūrėti **vieną bendrą nacionalinį skaitmeninį portalą**, kuris būtų lengvai prieinamas per mobiliuosius įrenginius (pvz., naudojant skaitmeninę taikomąją programėlę), kad būtų užtikrintas didesnis prieinamų mokymo ir paramos galimybių nacionaliniu lygmeniu skaidrumas ir kad vartotojai galėtų turėti prieigą prie savo individualių sąskaitų, peržiūrėti savo turimas teises į mokymą ir rasti jiems reikiamą informaciją nacionaliniame registre.

(19 ir 20 dalys) **Apmokamos mokymosi atostogos** suteikia darbuotojams galimybę išlaikyti savo darbo užmokestį arba pakaitines pajamas mokymosi laikotarpiu, kuris gali trukti nuo keleto dienų iki keleto mėnesių. Tokios nuostatos jau galioja 24 valstybėse narėse, iš kurių 12 yra Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją dėl apmokamų mokymosi atostogų pasirašiusios šalys⁵⁰. Vis dėlto galimybė pasinaudoti apmokamomis mokymosi atostogomis dažnai yra ribota dėl konkrečių darbo santykių ypatumų. Ribojamieji tinkamumo kriterijai ir prastas galimų naudos gavėjų informuotumas reiškia, kad paprastai galiojančiomis nuostatomis pasinaudoja mažiau nei 1 proc. dirbančių gyventojų⁵¹. Todėl valstybės narės taip pat raginamos priimti nuostatas dėl visuotinai prieinamų apmokamų mokymosi atostogų arba peržiūrėtų šiuo metu galiojančias nuostatas, siekiant užtikrinti, kad jos būtų taikomos visiems dirbantiems asmenims ir apimtų finansinę paramą darbdaviams, kurių darbuotojai naudojami apmokamų mokymosi atostogų galimybe (visų pirma MVI, kurios susiduria su didesniais sunkumais). Pasiūlyme rekomenduojama stiprinti nuostatų dėl apmokamų mokymosi atostogų ir kitų prieinamų paramos priemonių tarpusavio sąsajas, kartu paliekant valstybėms narėms teisę pačioms spręsti dėl išsamių susitarimų.

(21 dalis) Pasiūlyme valstybėms narėms taip pat rekomenduojama rengti plataus masto **informavimo ir informuotumo didinimo** kampanijas, visų pirma nukreiptas į tuos asmenis, kurie yra labiausiai nutolę nuo darbo rinkos. Jos labai svarbios užtikrinant didesnę suaugusiųjų naudojimosi mokymosi galimybėmis aktyvumą, visų pirma tarp grupių, kurios yra menkai informuotos apie kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo poreikius ir galimybes. Koordinuojant valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų pastangas galima padidinti tokios veiklos efektyvumą.

---

⁴⁹ Pavyzdžiui, Europos kompetencijos sistemos, susijusios su skaitmenine kompetencija (*DigiComp*), asmeninėmis, socialinėmis ir mokymosi kompetencijomis (*LifeComp*), verslumo kompetencijomis (*EntreComp*) ir tvarumo kompetencijomis (*GreenComp*).

⁵⁰ 2020 m. vasario 1 d. duomenimis, pagal preliminarą atnaujintos CEDEFOP duomenų bazės „[Suaugusiųjų mokymosi finansavimas](#)“ versiją (būsimas atnaujinimas), pateiktą 8.2. priede. Paskutinis kartas, kai TDO [konvenciją dėl apmokamų mokymosi atostogų](#) ratifikavo valstybė narė, buvo 1993 m.

⁵¹ *Cedefop (2012), [Training leave. Policies and practice in Europe](#).*

(22 *dalis*) Kad šios iniciatyvos įgyvendinimas būtų remiamas, valstybėms narėms rekomenduojama taikyti **stebėsenos priemones, kurios padėtų užtikrinti nuolatinį individualiųjų mokymosi sąskaitų ir sąlygų sudarymo sistemos tobulinimą**. Vėlesni koregavimai siekiant kuo veiksmingiau įgyvendinti šios rekomendacijos tikslus galėtų būti susiję su individualių teisių į mokymą suma, asmenų, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti, apibrėžtimi arba vartotojui patogiai įvairių sąlygų sudarymo sistemos elementų integracija.

(23–26 *dalys*) Sprendimai dėl susitarimų, kuriais siekiama užtikrinti tinkamą ir tvarų individualiųjų mokymosi sąskaitų **finansavimą**, turi būti priimami nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir ypatingą dėmesį skiriant MVĮ. Nors atsakomybė už rekomendacijos įgyvendinimą paliekama valstybėms narėms, pasiūlyme rekomenduojama sudaryti palankesnes sąlygas derinti įvairius viešojo ir privačiojo sektorių finansavimo šaltinius, kurie, pavyzdžiui, gali apimti darbdavių savanorišką darbuotojams teikiamą papildomą finansavimą. Valstybės narės taip pat gali naudotis parama, kurią teikia įvairūs ES fondai, visų pirma sanglaudos politikos fondai, įskaitant „Europos socialinį fondą +“⁵², Europos regioninės plėtros fondą⁵³ ir Teisingos pertvarkos fondą⁵⁴, taip pat parama pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę⁵⁵, įtrauktą į priemonę „NextGenerationEU“, jeigu jos savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose yra numatytos atitinkamos reformos ir investicijas. Pagal techninės paramos priemonę gali būti teikiamos konkrečioms poreikiams pritaikytos ekspertinės žinios, reikiamos rengiant ir įgyvendinant reformas, kuriomis remiamas individualiųjų mokymosi sąskaitų ir joms reikiamų sąlygų sudarymo sistemos sukūrimas.

(27 *dalis*) Kaip paašškinta pirmiau, **ES parama** bus siekiama užtikrinti, kad būtų panaudotas valstybėms narėms teikiamas beprecedentis įgūdžių ugdymo finansavimas pagal priemonę „NextGenerationEU“ ir daugiametę finansinę programą. ES taip pat remia įgūdžių ugdymą atitinkamomis iniciatyvomis, kaip antai Įgūdžių paktas, Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planas ir Koalicija užimtumui skatinti, Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE) bei kitos tinkamos programos „Erasmus+“ priemonės, ir ES lygmens socialinių partnerių tarpusavio bendradarbiavimo projektais. ES taip pat gali remti tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi gerąja patirtimi įgyvendinant rekomendaciją. Tolesnis darbas, susijęs su *Europass* platforma, turėtų būti nukreiptas į tikslą užtikrinti sąveikumą, t. y. sujungti platformą su individualiosioms mokymosi sąskaitoms skirtais vieno langelio principu veikiančiais nacionaliniais skaitmeniniais portalais.

(28–30 *dalys*) **Ataskaitų teikimo ir vertinimo** veikla bus grindžiama stebėseną, vykdoma įgyvendinant daugiašalės priežiūros veiklą Užimtumo komitete, kuri yra Europos semestro

⁵² 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2021/1057](#), kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013, OL L 231, 2021 6 30, p. 21–59.

⁵³ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2021/1058](#) dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo, OL L 231, 2021 6 30, p. 60–93.

⁵⁴ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2021/1056](#), kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas, OL L 231, 2021 6 30, p. 1–20.

⁵⁵ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2021/241](#), kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, OL L 57, 2021 2 18, p. 17–75.

ciklo dalis, pagal sutartą stebėsenos sistemą ir taikant sutartas stebėsenos priemones. Valstybėms narėms rekomenduojama parengti ir įgyvendinti planą per 12 metų nuo rekomendacijos priėmimo. Pirmąjį vertinimą siūloma atlikti ne anksčiau nei po penkerių metų nuo rekomendacijos priėmimo dienos.

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl individualių mokymosi sąskaitų

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį kartu su 149 straipsniu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) kvalifikuota darbo jėga labai svarbi stiprinant ES tvarų konkurencingumą, remiant darbo vietų kūrimą užtikrinantį ekonomikos atsigavimą po COVID-19 pandemijos ir užtikrinant socialiniu požiūriu teisingą skaitmeninę ir žaliają pertvarką. Darbo rinkoms plėtojantis žmonės turi neatsilikti ir tobulinti savo įgūdžius. Turint naujų ir geresnių įgūdžių žmonėms atsiveria daugiau galimybių ir jie yra pasirengę atlikti aktyvų vaidmenį valdant savo statuso pokyčius darbo rinkoje ir visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime demokratinį pokyčių sąlygomis. Be to, suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimas gali būti labai veiksminga priemonė, naudojama skatinant socialinį teisingumą ir įtrauktį teisingos pertvarkos tikslais;
- (2) ES pagrindinių teisių chartijos 14 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad visi turi teisę į mokslą ir kad profesinis ir tęstinis mokymas turi būti prieinamas visiems. Europos socialinių teisių ramsčio⁵⁶ pirmuoju principu nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti kompetenciją, leidžiančią visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai keisti statusą darbo rinkoje. Ketvirtasis principas susijęs su aktyviu užimtumo rėmimu, siekiant išsaugoti kiekvieno asmens teisę laiku gauti konkrečiai jam pritaikytą pagalbą, siekiant pagerinti jo perspektyvas įsidarbinti ar pradėti dirbti savarankiškai. Penktuoju principu dėl saugaus ir lankstaus užimtumo pabrėžiama, kad darbuotojai, nesvarbu, kokia jų darbo santykių rūšis ir trukmė, turi teisę į sąžiningą ir vienodą požiūrį dėl darbo sąlygų, galimybę naudotis socialine apsauga ir mokytis;
- (3) 2021 m. birželio 25 d. Europos Vadovų Taryba teigiamai įvertino pagrindinius ES tikslus Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane, nustatytus laikantis Porto deklaracijos⁵⁷, taip paremdama siekį užtikrinti, kad iki 2030 m. bent 60 proc. visų suaugusiųjų kasmet dalyvautų mokymo veikloje. Vis dėlto

⁵⁶ [Europos socialinių teisių ramstis.](#)

⁵⁷ 2021 m. birželio 24–25 d. [Europos Vadovų Tarybos išvados.](#) Tai yra tęstinė veikla, susijusi su 2021 m. gegužės 8 d. [Porto deklaracija.](#)

dalyvavimo suaugusiųjų mokyme aktyvumas ES paskutinį dešimtmetį nedidėjo, tad 21 valstybė narė nepasiekė 2020 m. ES lygmens tikslo. Daugeliui suaugusiųjų, pavyzdžiui, netipinių formų darbą dirbantiems asmenims, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) darbuotojams, bedarbiams, neaktyviems ir žemos kvalifikacijos asmenims įgūdžių ugdymo galimybės dažnai yra neprieinamos;

- (4) Europos įgūdžių darbotvarkėje⁵⁸, priimtoje 2020 m. liepos mėn., raginama įgyvendinti revoliuciją įgūdžių srityje, siekiant gauti iš žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos galimybių skubiai ir teisingai atgaivinti ekonomiką. Be kita ko, joje paskelbta, kad Komisija išnagrinės individualiąsias mokymosi sąskaitas kaip priemonę suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui remti, papildančią kitus veiksmus, nukreiptus į darbdavius bei švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus;
- (5) žaliajai pertvarkai reikiamų įgūdžių ir kelti darbo jėgos kvalifikaciją arba ją perkvalifikuoti reikės pereinant prie modernios, efektyviai išteklius naudojančios ir konkurencingos ekonomikos, kaip nustatyta pagal Europos žaliąjį kursą⁵⁹ siekiant iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui. Komisijos komunikate „55 % tikslas – pasiekiamas“⁶⁰ pripažįstama, kad perėjimas prie žaliosios ekonomikos gali būti sėkmingas tik tuo atveju, jei ES bus kvalifikuotos darbo jėgos, kurios jai reikia siekiant išlikti konkurencingai, ir nurodomos pavyzdinės Įgūdžių darbotvarkės priemonės, padėsiančios žmonėms įgyti tinkamą kvalifikaciją, kurios reikia pereinant prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos;
- (6) komunikate „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“⁶¹ pakartojamas tikslas pasiekti, kad iki 2030 m. bent pagrindinius skaitmeninius įgūdžius turėtų 80 proc. ES gyventojų, ir užtikrinti, kad iki 2030 m. būtų 20 milijonų įdarbintų IRT specialistų, maždaug po lygiai vyrų ir moterų. Komisijos pasiūlyme dėl politikos programos „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“⁶² siūloma šių tikslų įgyvendinimo sistema. 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plane⁶³ pabrėžiama, kad technologinės priemonės turėtų būti naudojamos siekiant padidinti mokymosi galimybių, įskaitant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, prieinamumą ir lankstumą;

---

⁵⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ ([COM\(2021\) 274 final](#)).

⁵⁹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ ([COM\(2019\) 640 final](#)).

⁶⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“ ([COM\(2021\) 550 final](#)).

⁶¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonominių ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 118 final](#)).

⁶² Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma 2030 m. politikos programa „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 574](#)).

⁶³ [Komisijos komunikatas](#) Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl skaitmeninio švietimo veiksmų plano (COM(2018) 022 final).

- (7) Komisijos komunikate „Nauja Europos pramonės strategija“⁶⁴ raginama imtis ryžtingų veiksmų, kad mokymasis visą gyvenimą taptų tikrove visiems ir kad švietimas ir mokymas neatsiliktų nuo dvejetainės pertvarkos bei padėtų ją įgyvendinti;
- (8) 2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvadose⁶⁵ valstybės narės raginamos „išnagrinėti galimus mokymosi visą gyvenimą ir įgūdžių ugdymo individualiu lygmeniu finansavimo viešosiomis ir privačiosiomis lėšomis modelius“, o Komisija – remti šias valstybių narių pastangas;
- (9) nepakankama finansinė parama asmenims yra viena iš pagrindinių kliūčių, darančių įtaką dalyvavimui mokymosi veikloje. Bendrų viešųjų ir privačiųjų investicijų nepakanka. Su darbu susijusį mokymą ES dažniausiai finansuoja darbdaviai. Vis dėlto daugelis įmonių, visų pirma MVI, neteikia savo darbuotojams mokymo arba jo nefinansuoja, o netipinių formų darbą dirbantys asmenys turi mažesnes galimybes dalyvauti darbdavių finansuojamoje mokymo veikloje arba visai jų neturi. Tokia nelygybė daro neigiamą poveikį asmenų gerovei ir sveikatai, mažina ekonominį konkurencingumą, lemia praleistas galimybes, kliūtis inovacijoms ir riziką, dėl kurių pereinant prie tvaresnės ekonominės veiklos žmonės lieka nuošalyje;
- (10) be tiesioginių išlaidų, dar vienas svarbus veiksnys, trukdantis suaugusiems asmenims siekti mokytis – laiko apribojimai. Dauguma valstybių narių yra pasirašiusios ir perkėlusios į savo nacionalinę teisę Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją dėl apmokamų mokymosi atostogų. Vis dėlto informuotumo apie mokymosi atostogas ir naudojimosi jomis lygis daugelyje valstybių narių yra žemas, o nuostatos dažnai nėra taikomos netipiniams darbuotojams arba pagal jas suaugusieji negali dalyvauti švietimo ir mokymo veikloje nedarbo arba žemo ekonominio aktyvumo lygio laikotarpiais;
- (11) daugelis suaugusiųjų, ypač tarp žemos kvalifikacijos ir labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių asmenų, nėra motyvuoti dalyvauti mokymo veikloje. Jie gali nežinoti apie savo pačių įgūdžių poreikius, gali nežinoti, ar parama ir mokymas yra teikiami, ar mokymas yra geros kokybės ir pripažįstamas darbo rinkoje. Be to, žmonės gali būti nemotyvuoti dalyvauti mokyme, kuris pasirinktas nepasitarus su jais ir nėra pritaikytas jų poreikiams;
- (12) ES reikia naujo požiūrio į kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą. Jis turėtų papildyti esamas priemones ir tolesnį politinių išipareigojimų įgyvendinimą, perleidžiant vairą asmenims ir suteikiant jiems paramą bei priemones, kurių jiems reikia kvalifikacijos kėlimo arba perkvalifikavimo tikslais visais įgūdžių lygmenimis;
- (13) savo 2021 m. rugpjūčio mėn.⁶⁶ nuomonėje dėl ES individualių mokymosi sąskaitų ir mokymo paslaugų teikimo stiprinimo Europoje iniciatyvos Profesinio mokymo patariamasis komitetas tvirtina, kad tokia iniciatyva turėtų padėti padidinti suaugusiųjų aktyvumą, motyvaciją ir dalyvavimą švietimo ir

---

⁶⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“ ([COM\(2021\) 350 final](#)).

⁶⁵ [2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvados](#) „Perkvalifikavimas ir įgūdžių tobulinimas kaip tvarumo didinimo ir įsidarbinamumo gerinimo pagrindas ekonomikos gaivinimo ir socialinės sanglaudos kontekste“.

⁶⁶ [Profesinio mokymo patariamąjį komiteto nuomonė dėl individualių mokymosi sąskaitų](#).

mokymo veikloje. Pagrindinis uždavinys – geriau suderinti įgūdžius ir darbo vietas ir užtikrinti įvairių kokybiško mokymo galimybių prieinamumą, tinkamiau ir tikslingiau teikiant mokymo paslaugas;

- (14) pirmiau išdėstytas problemas galima spręsti teikiant žmonėms tiesioginę finansinę paramą per teises į mokymą individualiosiose mokymosi sąskaitose bei sukuriant plačių galimybių atveriančią sistemą, pagal kurią jiems suteikiama teisė pasinaudoti mokymosi galimybėmis, gauti informaciją, profesinį orientavimą, apmokamas mokymosi atostogas ir užtikrinamas mokymosi rezultatų pripažinimas;
- (15) tinkama teisė į mokymą turėtų būti apibrėžta nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į žmonių mokymo poreikius, pavyzdžiui, suteikiant galimybę dalyvauti 30 valandų per metus vertės pripažintame mokyme visiems asmenims ir didesnės, 50 valandų vertės mokyme asmenims, kuriems jo labiausiai reikia. Moduluojant finansavimą pagal poreikius galima padidinti iniciatyvos veiksmingumą. Valstybės narės gali sukurti papildomas teises į mokymą asmenims, kuriems labiausiai jų reikia, priklausomai nuo nacionalinių sąlygų ir kintančios darbo rinkos. Pavyzdžiui, valstybės narės galėtų papildomai finansuoti individualiąsias mokymosi sąskaitas strateginiuose sektoriuose⁶⁷, kad būtų remiama žalioji ir skaitmeninė pertvarka. Be finansinių teisių, tarp svarbių veiksmų, darančių poveikį dalyvavimui mokymo veikloje, taip pat yra mokymo tinkamumas, naudingumas ir pripažinimas. Šiais klausimais turėtų būti konsultuojamasi su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;
- (16) individualiosios mokymosi sąskaitos turėtų suteikti žmonėms galimybę tam tikrą laikotarpį kaupiti teises į mokymą ir jomis naudotis, kad jie galėtų dalyvauti ilgesniame arba brangesniame mokyme arba mokytis ekonominio nuosmukio laikotarpiais, reaguodami į atsirandančius įgūdžių poreikius. Asmenys turėtų galėti saugoti savo individualias teises į mokymą, nepriklausomai nuo jų statuso darbo rinkoje arba užimtumo statuso, visais profesinės veiklos keitimo atvejais. Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl teisių į mokymą galiojimo pabaigos, kuriomis besimokantys asmenys būtų skatinami pasinaudoti visomis teisėmis;
- (17) asmenims turėtų būti leista naudotis savo individualiomis teisėmis į mokymą net iš užsienio, jeigu jie naudojami pripažintu ir užtikrintos kokybės mokymu iš savo mokymosi sąskaitos nacionalinio registro. Teisių į mokymą perkeliamumas tarp valstybių narių yra būtina pageidaujama savybė, kurią reikia toliau nagrinėti;
- (18) siekiant padėti asmenims pasirinkti tinkamą mokymo trajektoriją ir taip padidinti jų motyvaciją mokytis, taip pat siekiant užtikrinti jiems profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių prieinamumą, turėtų būti sukurti naujaisi vieši pripažinto mokymo registrai, prieinami atskiruose vieno langelio principu veikiančiuose nacionaliniuose skaitmeniniuose

⁶⁷

Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“ ([COM\(2021\) 350 final](#)) nustatyta 14 pramonės ekosistemų, kurioms numatyta teikti tikslinę paramą, be kita ko, jų dabartinės ir būsimos darbo jėgos įgūdžių ugdymo srityje.

portaluose, kurie yra prieinami visiems, įskaitant neįgaliuosius, ir tinkamai sujungti su *Europass* platforma;

- (19) turėtų būti įmanoma pasinaudoti mokymosi rezultatų patvirtinimo, įskaitant įgūdžių vertinimą, galimybėmis, naudojantis individualiosiomis mokymosi sąskaitomis. Naujausiame Tarybos rekomendacijos dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo vertinime⁶⁸ atkreipiamas dėmesys į didelę pažangą, bet taip pat nurodomos išliekančios problemos ir siūlomi jų sprendimo būdai. Visų pirma būtina teikti asmenims jų poreikiams pritaikytą paramą ir užtikrinti glaudesnę koordinavimą su profesinio orientavimo paslaugomis bei veiksmingą mokymosi rezultatų patvirtinimo iniciatyvų pritaikymą prie palankių sąlygų neturinčių arba pažeidžiamų grupių poreikių. Valstybės narės turėtų skatinti atitinkamais atvejais teikti mikrokredencialus pagal nustatytus poreikius ir laikantis Europos požiūrio į mikrokredencialus;
- (20) šia rekomendacija remiamas nuostatų dėl apmokamų mokymosi atostogų įgyvendinimas. Tinkamai skiriant apmokamas mokymosi atostogas, kaip nustatyta TDO konvencijoje dėl apmokamų mokymosi atostogų⁶⁹ (tokios redakcijos, kurią ratifikavo 12 valstybių narių), darbuotojai galėtų išlaikyti savo darbo užmokestį arba pakaitines pajamas mokymosi laikotarpiu, kuris gali trukti nuo keleto dienų iki keleto mėnesių. Valstybės narės reikėtų skatinti pradėti dialogą su socialiniais partneriais dėl susitarimų, pagal kuriuos darbuotojai galėtų dalyvauti mokymo veikloje darbo metu, naudodami savo individualiąsias mokymosi sąskaitas. Šiuo atžvilgiu reikėtų atsižvelgti į konkrečią MVĮ ir visų pirma labai mažų įmonių padėtį;
- (21) siekiant užtikrinti, kad mokymosi galimybėmis naudotųsi daugiau suaugusių asmenų, visų pirma iš grupių, kurios yra mažiausiai informuotos apie kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, pvz., iš labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių grupių, labai svarbu įgyvendinti platesnio masto informavimo ir informuotumo didinimo veiklą ir kampanijas. Valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas, grindžiamas bendru supratimu apie tai, kad kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas yra investicinė priemonė, gali padėti veiksmingiau vykdyti informavimo ir informuotumo didinimo veiklą. Dėmesys prieinamumui turėtų palengvinti suaugusių neįgaliųjų dalyvavimą mokymo veikloje;
- (22) remiant įgyvendinimą, labai svarbios individualiųjų mokymosi sąskaitų stebėsenos priemonės ir nuolatinis tobulinimas bei sąlygų sudarymo sistema. Vėlesnės korekcijos galėtų būti susijusios su individualių teisių į mokymą suma, prioritetinėmis grupėmis arba vartotojui patogiai įvairių sąlygų sudarymo sistemos elementų integracija;
- (23) viena iš svarbiausių sėkmingos individualiųjų mokymosi sąskaitų sistemos savybių – tinkamas finansavimas. Individualiosios mokymosi sąskaitos turėtų padėti palengvinti išlaidų paskirstymą tarp įvairių finansavimo šaltinių, pvz.,

⁶⁸ [European Commission \(2020\), Study supporting the evaluation of the Council Recommendation of 20 December 2012 on the validation of non-formal and informal learning.](#)

⁶⁹ 2020 m. vasario 1 d. duomenimis, pagal preliminarią atnaujintą CEDEFOP duomenų bazės „[Suaugusiųjų mokymosi finansavimas](#)“ versiją (būsimas atnaujinimas), pateiktą 8.2. priede. Paskutinis kartas, kai TDO [konvenciją dėl apmokamų mokymosi atostogų](#) ratifikavo valstybė narė, buvo 1993 m.

valdžios institucijų ir darbdavių, leidžiant įvairiems finansuotojams prisidėti prie sąskaitos. Derinant viešojo ir privačiojo sektorių finansavimą turėtų būti užtikrintas iniciatyvos tvarumas valstybėse narėse, o tai labai svarbu jos sėkmingam įgyvendinimui. Taip palengvinamas paramos ir darbdavių savanoriškai arba pagal kolektyvines sutartis darbuotojams skiriamo papildomo finansavimo moduliavimas;

- (24) individualiąsias mokymosi sąskaitas ir sąlygų joms sudarymo sistemą gali padėti sukurti ES fondai, pvz., „Europos socialinis fondas +“⁷⁰, Europos regioninės plėtros fondas, Teisingos pertvarkos fondas ir atitinkamais atvejais Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė pagal priemonę „NextGenerationEU“⁷¹, ir konkreitiems poreikiams pritaikyta ekspertinė pagalba, teikiama pagal techninės paramos priemonę. Komisijos skatinamas tarpusavio mokymasis taip pat gali padėti šį procesą įgyvendinti;
- (25) ši rekomendacija neturėtų daryti poveikio išimtinai valstybių narių kompetencijai, susijusiai su jų suaugusiųjų mokymosi arba mokymo sistemų organizavimu ir turiniu. Ji neturėtų būti kliūtis, trukdanti joms išlaikyti arba priimti pažangesnes nei šiame dokumente rekomenduojama nuostatas dėl suaugusiųjų mokymosi arba mokymo;
- (26) valstybės narės turėtų įtraukti į reformų rengimo veiklą socialinius partnerius ir suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas. Šia rekomendacija neturėtų būti ribojamas socialinių partnerių savarankiškumas tose srityse, kuriose jie yra atsakingi už mokymo sistemų sukūrimą ir valdymą;
- (27) šioje rekomendacijoje išdėstytos priemonės neturėtų pakeisti mokymo, kurį teikia darbdaviai, viešosios ir privačiosios užimtumo tarnybos, taip pat viešosios paramos švietimo ir mokymo institucijoms ar kitos rūšies paramos,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

Tikslai

1. Šia rekomendacija siekiama remti valstybių narių pastangas įgyvendinti reformas, kuriomis suaugusiesiems sudaromos sąlygos dalyvauti mokymo veikloje, siekiant padidinti dalyvavimo mokymo veikloje aktyvumą ir sumažinti įgūdžių trūkumą. Taigi iniciatyva prisidedama prie ES tikslo skatinti labai konkurencingą socialinę rinkos ekonomiką, siekiant visiško užimtumo ir socialinės pažangos. Visų pirma ja siekiama:

⁷⁰ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2021/1057](#), kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013, OL L 231, 2021 6 30, p. 21–59.

⁷¹ [Priemonė „NextGenerationEU“](#) pagrįsta visu Sąjungos biudžeto potencialo išnaudojimu padedant atkurti ekologiškesnę, labiau skaitmeninę ir atsparesnę Europą.

- (a) remti visų darbingo amžiaus suaugusių asmenų galimybę mokytis, be kita ko, profesinės veiklos keitimo tikslu ir neatsižvelgiant į jų darbo jėgos arba užimtumo statusą;
  - (b) teikti asmenims daugiau paskatų ir stiprinti jų motyvaciją siekti dalyvauti mokymo veikloje.
2. Tuo tikslu valstybėms narėms rekomenduojama sukurti individualiąsias mokymosi sąskaitas kaip priemonę, suteikiančią asmenims galimybę dalyvauti darbo rinkos poreikius atitinkančio mokymo veikloje, ir kaip sąlygų sudarymo sistemą, apimančią profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes, veiksmingesniam dalyvavimui mokymo veikloje skatinti.

Taikymo sritis

3. Ši rekomendacija taikoma teisėtai valstybėje narėje gyvenantiems darbingo amžiaus suaugusiems asmenims, nepriklausomai nuo jų išsilavinimo ir dabartinio darbo jėgos ar užimtumo statuso. Valstybės narės turėtų sukurti individualiąją mokymosi sąskaitą kiekvienam šiai grupei priklausančiam asmeniui.

Išimties tvarka pasienio darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, dirbantiems ne toje valstybėje, kurioje jie gyvena, o kitoje valstybėje narėje, rekomendacija turėtų būti taikoma valstybėje narėje, kurioje jie dirba.

Savoku apibrėžtys

4. Šioje rekomendacijoje vartojamų sąvokų apibrėžtys:
- (a) individuali teisė į mokymą – teisė naudotis asmens disponuojamu asmeniniu biudžetu, skirtu padengti tinkamas finansuoti tiesiogines darbo rinkos poreikius atitinkančio mokymo, profesinio orientavimo ir konsultavimo, įgūdžių vertinimo arba patvirtinimo paslaugų išlaidas;
  - (b) individualioji mokymosi sąskaita – individualių teisių į mokymą suteikimo būdas. Būtent individuali mokymosi sąskaita suteikia asmenims galimybę per tam tikrą laikotarpį sukaupti ir išlaikyti savo teises, siekiant panaudoti jas bet kuriai reikalavimus atitinkančiai mokymo, profesinio orientavimo arba mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybei, kurią laiko naudingiausia, ir padaryti tai be kuriuo jų norimu metu, laikantis nacionalinių taisyklių. Ja asmeniui suteikiamos visos nuosavybės teisės į teises į mokymąsi, nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio;
  - (c) individualių teisių į mokymą perkeliamumas – kai tokios teisės suteikiamos, jos ir toliau priklauso atitinkamam asmeniui, be kita ko, jam keičiant darbą, pereinant nuo darbo prie mokymosi, nuo užimtumo prie nedarbo ir nuo veiklos prie neaktyvumo;
  - (d) sąlygų sudarymo sistema – parama, kuria skatinama veiksmingai naudotis individualiomis teisėmis į mokymą. Ji apima profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes, nacionalinį galimybių, kurios gali būti finansuojamos individualioms teisėms į mokymą skirtomis lėšomis, registrą, vieną bendrą nacionalinį skaitmeninį portalą, iš kurio prisijungiama prie individualiosios mokymosi sąskaitos ir nacionalinio registro, ir apmokamas mokymosi atostogas.

Individualioji mokymosi sąskaita

5. Valstybės narės, pasikonsultavusios su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, turėtų sukurti kiekvienam asmeniui, kuriam ši iniciatyva taikoma, skirtą individualiąją mokymosi sąskaitą.
6. Valstybės narės turėtų užtikrinti tinkamą metinį atidėjinį kiekvienai individualiajai mokymosi sąskaitai, kuris gali būti kaupiamas ir panaudotas per nustatytą laikotarpį, kad būtų galima dalyvauti tvaresniame mokyme.
7. Valstybės narės, pasikonsultavusios su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, turėtų suteikti papildomų teisių į mokymą asmenims, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti, remdamosi nacionaliniais arba sektorių poreikiais, asmens darbo jėgos arba užimtumo statusu arba kvalifikacijos lygiu, atsižvelgdamos į visas kitas susijusias aplinkybes ir taikydamos aiškius bei skaidrius kriterijus.
8. Valstybės narės turėtų skatinti darbdavius įtraukti papildomas teises į mokymą į savo darbuotojų ir kitų asmenų, dirbančių jų pramonės vertės grandinėje, ypačingai MVĮ darbuotojų, individualiąsias mokymosi sąskaitas.
9. Valstybės narės turėtų skatinti viešąsias ir privačiąsias užimtumo tarnybas į asmenų, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti, individualiąsias mokymosi sąskaitas įtraukti papildomas teises į mokymą.
10. Valstybės narės turėtų nustatyti sąlygas, pagal kurias individualios teisės į mokymą gali būti kaupiamos ir saugomos, siekiant užtikrinti pusiausvyrą tarp leidimo asmenims kaupti savo teises ilgesniems mokymo kursams finansuoti ir jų skatinimo nuolatos visą profesinį gyvenimą naudotis savo teisėmis.
11. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad valstybėje narėje turimoje sąskaitoje sukauptos individualios teisės į mokymą būtų saugomos arba galėtų būti naudojamos finansuoti tinkamoms mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybėms toje valstybėje narėje net tais laikotarpiais, kai asmuo gyvena kitoje valstybėje narėje.

Salvų sudarymo sistema

Valstybėms narėms rekomenduojama įtvirtinti individualiąsias mokymosi sąskaitas galimybių atveriančioje sistemoje, kuri apima toliau išvardytus elementus.

– **Profesinis orientavimas ir mokymosi rezultatų patvirtinimas**

12. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad profesinio orientavimo paslaugos ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybės⁷², įskaitant įgūdžių vertinimo galimybes asmeniškai arba internetu, būtų nemokamai arba naudojant individualias teises į mokymą teikiamos ir prieinamos kiekvienam individualiosios mokymosi sąskaitos savininkui.

– **Nacionalinis finansuoti tinkamų kokybiško mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių registras**

---

⁷² Remiantis 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendacija dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo, OL C 398, 2012 12 22, p. 1–5.

13. Valstybės narės turėtų sukurti ir naujinti viešą individualioms teisėms į mokymą skirtomis lėšomis finansuoti tinkamų kokybiško mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių registrą, suderinamą su Europos mokymosi modeliu. Į šį registrą taip pat turėtų būti įtrauktos valstybėse narėse asmenims nemokamai teikiamos profesinio orientavimo paslaugos ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybės.
14. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais ir suinteresuotaisiais subjektais, turėtų nustatyti ir paskelbti aiškias darbo rinkos poreikius atitinkančio įvairių formų mokymo, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių įtraukimo į registrą taisykles, grindžiamas skaidriais kokybės reikalavimais ir su įgūdžiais susijusia surinkta informacija. Jos turėtų šias taisykles reguliariai peržiūrėti, kad būtų užtikrinta jų atitiktis darbo rinkos poreikiams.
15. Valstybės narės turėtų skatinti formaliojo ir neformaliojo mokymosi galimybių teikėjus plėtoti ir išplėsti savo pasiūlymus, remiantis nustatytais poreikiais, be kita ko, atitinkamais atvejais teikiant mikrokredencius, vadovaujantis ES požiūriu⁷³ ir taikant ES bei nacionalines kompetencijos sistemas.
16. Valstybės narės turėtų pakviesti socialinius partnerius ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus dalyvauti į registrą įtrauktinam mokymui taikytinų tinkamumo finansuoti kriterijų nustatymo procesą.
17. Valstybės narės turėtų skaidriai įtraukti į savo nacionalinį registrą kitų šalių mokymo paslaugų teikėjų siūlomas mokymo galimybes.

– **Vienas bendras nacionalinis skaitmeninis portalas, kuriuo remiamos individualiosios mokymosi sąskaitos**

18. Valstybės narės turėtų leisti ir padėti asmenims prisijungti prie savo individualiųjų mokymosi sąskaitų ir lengvai naršyti registre, taikant saugų elektroninį tapatumo nustatymo procesą prieinamame⁷⁴ vieno langelio principu veikiančiame nacionaliniame skaitmeniniame portale⁷⁵, prie kurio galima prisijungti iš mobiliųjų įrenginių ir kuris turėtų būti sujungtas su *Europass* platforma.

– **Apmokamos mokymosi atostogos**

19. Valstybės narės turėtų pradėti dialogą su socialiniais partneriais dėl susitarimų, pagal kuriuos darbuotojai galėtų dalyvauti mokymo veikloje darbo metu, naudodami savo individualiąsias mokymosi sąskaitas.
20. Valstybės narės turėtų priimti nuostatas dėl apmokamų mokymosi atostogų arba peržiūrėti esamų nuostatų tinkamumą, laikantis TDO konvencijos dėl apmokamų mokymosi atostogų ir apsvarstant:

---

⁷³ Pagal Tarybos rekomendaciją dėl mikrokredencialų mokymuisi visą gyvenimą ir įsidarbinamumui.

⁷⁴ Pagal prieinamumo reikalavimus, nustatytus 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų, OL L 151, 2019 6 7, p. 70–115.

⁷⁵ Portalai turėtų būti kuriami laikantis Komisijos komunikato „Europos sąveikumo sistema“ ([COM\(2017\) 134 final](#)) principų.

- (a) galimybę taikyti jas visų rūšių darbo santykiams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;
- (b) galimybę teikti finansinę ir nefinansinę paramą darbdaviams (visų pirma MVĮ), kurių darbuotojai naudojami apmokamų mokymosi atostogų galimybę;
- (c) poreikį užtikrinti veiksmingą tokių nuostatų įgyvendinimą.

Informavimas ir informuotumo didinimas

21. Valstybės narės kartu su socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis, regioninėmis ir vietos organizacijomis bei kitais atitinkamais subjektais turėtų vykdyti plataus masto informavimo ir informuotumo didinimo veiklą ir kampanijas, pritaikytas galimų individualių mokymosi sąskaitų sistemos naudos gavėjų poreikiams, visų pirma asmenų, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti, kaip nustatyta nacionalinių lygmeniu, poreikiams, kuriomis siekiama informuoti ir motyvuoti reikalavimus atitinkančius asmenis apie jų teises ir naudą, susijusias su individualiosiomis mokymosi sąskaitomis ir sąlygų sudarymo sistema. Informuotumo didinimo veikla taip pat turėtų būti nukreipta visų pirma į MVĮ darbuotojus.

Stebėseną ir nuolatinis tobulinimas

22. Valstybės narės turėtų nuolat stebėti ir vertinti individualių mokymosi sąskaitų ir sąlygų sudarymo sistemos veikimą ir, kai to reikia siekiant kuo veiksmingiau įgyvendinti rekomendacijos tikslą, koreguoti, pvz., teisių į mokymą sumą, asmens, kuriam labiausiai reikia kelti kvalifikaciją ar persikvalifikuoti, apibrėžtį ir vartotojui patogią įvairių sąlygų sudarymo sistemos elementų integraciją. Vykstant šiam procesui turėtų būti konsultuojamasi su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

Finansavimas

23. Valstybės narės turėtų užtikrinti tinkamą ir tvarų individualių mokymosi sąskaitų finansavimą, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir ypatingą dėmesį skiriant MVĮ.
24. Valstybės narės turėtų sudaryti palankesnes sąlygas derinti įvairius viešojo ir privačiojo sektorių finansavimo šaltinius, siekiant prisidėti prie individualių teisių į mokymą suteikimo, be kita ko, derybų būdu susitarus su socialiniais partneriais.
25. Valstybės narės turėtų užtikrinti tinkamą ir tvarų sąlygų sudarymo sistemos ir pirmiau minėtos informavimo ir informuotumo didinimo veiklos finansavimą.
26. Valstybės narės turėtų kuo didesniu mastu ir kuo veiksmingiau pasinaudoti ES fondais ir priemonėmis, visų pirma „Europos socialiniu fondu +“, Europos regioninės plėtros fondu ir Teisingos pertvarkos fondu, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone ir techninės paramos priemone, siekiant:
- (a) sukurti nacionalines individualias mokymosi sąskaitas, įtvirtintas sąlygų sudarymo sistemoje, be kita ko, sukuriant vieną bendrą nacionalinį skaitmeninį portalą, skirtą individualiosioms mokymosi sąskaitoms ir susijusioms pripažintoms paslaugoms, ir nacionalinius pripažinto mokymo registrus;

- (b) įtraukti į asmenų, kuriems labiausiai reikia kelti kvalifikaciją ar persikvalifikuoti, sąskaitas papildomas individualias teises į mokymą, atspindinčias ES prioritetus, be kita ko, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos srityje;
- (c) sukurti ir teikti profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes;
- (d) rengti informavimo ir informuotumo didinimo veiklą.

Sajungos parama

27. Taryba teigiamai vertina Komisijos ketinimą remti šios rekomendacijos įgyvendinimą, pasitelkiant Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP), Europos mokymo fondo (ETF), Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (EUROFOUND) ir Europos darbo institucijos (EDI) ekspertines žinias ir:
- (a) palengvinant valstybių narių tarpusavio mokymąsi remti tinkamų reformų, kurių reikia šiai rekomendacijai įgyvendinti, rengimą ir vykdymą;
  - (b) išplečiant žinių individualių mokymosi sąskaitų ir kitais susijusiais klausimais bazę ir parengiant atitinkamą rekomendacinę medžiagą;
  - (c) nagrinėjant tolesnio plėtojimo *Europass* platformoje galimybes, visų pirma siekiant užtikrinti sąveikumą su individualiosiomis mokymosi sąskaitoms skirtais vieno langelio principu veikiančiais nacionaliniais skaitmeniniais portalais ir padarant mokymosi, profesinio orientavimo ir mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybes, kurioms gali būti naudojamos įvairios nacionalinės individualios teisės į mokymą, matomas.

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

28. Valstybės narės turėtų kuo greičiau įgyvendinti šioje rekomendacijoje nustatytus principus ir iki [įrašyti datą – 12 mėnesių nuo šios rekomendacijos priėmimo Taryboje dienos] pateikti Komisijai planą, kuriame būtų nurodyta, kokių priemonių numatoma imtis nacionaliniu lygmeniu. Pažanga įgyvendinant planus turėtų būti stebima vykdant daugiašalę priežiūrą Užimtumo komitete, kuri yra Europos semestro ciklo dalis. Stebėsenos sistemoje atitinkamais atvejais turėtų būti naudojama pagal kitas stebėsenos sistemas jau surinkta informacija ir vengiama dubliavimo.
29. Iki [įrašyti datą – 12 mėnesių nuo šios rekomendacijos priėmimo Taryboje dienos] Komisija ir Užimtumo komitetas turėtų kartu sukurti stebėsenos sistemą, apimančią sutartus bendrus kiekybinius ir kokybinius rodiklius, pagal kuriuos bus vertinamas šios rekomendacijos įgyvendinimas ir jo rezultatai, taip pat stebėsenos priemonės, suteikiančias galimybę rekomendaciją peržiūrėti. Komisija turėtų užtikrinti, kad stebėsenos sistemoje būtų naudojami įrodymai, gauti taikant kitas ES stebėsenos sistemas, ir kad taikant ją neatsirastų nepagrįstos administracinės naštos.

30. Komisija turėtų nustatyti ir įvertinti šios rekomendacijos įgyvendinimo pažangą, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir pasikonsultavusi su socialiniais partneriais ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, ir per penkerius metus nuo jos priėmimo dienos pateikti Tarybai ataskaitą. Vertinant šios iniciatyvos tinkamumą, taip pat būtų galima apsvarstyti individualių teisių į mokymą perkeliavimo tarp valstybių narių klausimą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas